

Ročník XXVII.

13-14

29. júna 2017

0,10 € (3 Sk)

V sobotu 17. júna sa konal na vrbovskom mestskom štadióne prvý ročník súťaže vo varení kotlíkových špecialít spolu s futbalovým turnajom žiakov a prípraviek pod záštitou mesta Vrbové. Viac o podujatí sa dočítate na 12. strane.

BAVÍ MA PRÁCA, keď vidím, že to ma zmysel

Vrbovský občan František Babuška nie je našim čitateľom neznámy. Nie všetci však vedia, že svoj aktívny vek prežil ako baník. K baníctvu má doteraz blízky vzťah. Preto ho veľmi potešilo, keď mu Hornonitrianske bane Prievidza darovali na pamiatku banký vozík. O tom nám podal nasledujúce informácie.

Ako bývalý vyučený baník som v roku 2016 požiadal listom vedenie Hornonitrianskych baní Prievidza, a. s. (ďalej HBP), o zakúpenie vyradeného bankého vozíka, aby mi po renovácii vo firme Brukos vo Vrbovom na dvore pripomínal staré zlaté časy, keď som - ako banícky učeň v roku 1956 - hádzal pri razení chodieb na už bývalej Bani Mier Nováky uhlie presne do takýchto vozíkov lopatami, keďže mechanizácia v tých časoch v Novákoch ešte nebola, ak nerátam elektrický vrátok na vyťahovanie naložených vozíkov z tzv. úpadnice.

Bol som milo prekvapený, keď mi z vedenia HBP na moju písomnú žiadosť v mesiaci marec 2017 odpísali, že mi banký vozík darujú.

Keď som sa v mesiaci máj t. r. dostavil na Baňu Nováky pozrieť si a prevziať banký vozík, bol som opäť milo prekvapený, ako úctivo na príjal vedúci autodopravy na Bani Nováky pán M. Habrman, ktorý bol poverený vedením HBP vec darovania bankého vozíka vybaviť.

Hneď pri stretnutí som mal pocit, že som prišiel medzi svojich, teda mojich bývalých spolupracovníkov, s ktorými som pred rokmi fáral na porubové pracoviská t. č. už bývalej Bane Mier, n. p., Nováky.

Takúto atmosféru a akoby spolupatričnosť, že stále patrí, aj keď som už na starobnom dôchodku k veľkej baníckej rodine som pocítoval pri podávaní si rúk prakticky so všetkými pracovníkmi na Bani Nováky, s ktorými som prišiel do styku.

Uvediem aspoň priezviská tých, ktorých som si zapamätal: vedúci mechanik pán Bobok, Luboš Šnirc, ako aj Vrbovčan Mirko Raľay.

Najväčšie prekvapenie som zažil, keď ma pred odchodom z Bane Nováky požiadal pán Habrman, aby som šiel do jeho kancelárie, kde mi odovzdal na pamiatku pripravený miniatúrny banký vozík (na snímke), na ktorom bolo napísané nielen moje meno a priezvisko, ale aj dátum môjho narodenia, názov môjho bývalého závodu, teda Baňa Mier, ako aj skratka Hornonitrianskych baní Prievidza, a. s.

Priznám sa, že od času keď mi zomrela moja milovaná manželka mi už od žiaľu vytieklo veľa sĺz, ale tento raz som ich mal, ako sa hovorí, na krajíčku od šťastia a dojatia, že sa mi od vedenia HBP, ako aj od určitých konkrétnych pracovníkov terajšej

Bane Nováky, ktorých som vlastne pri uvedenej príležitosti videl prvý raz vôbec, dostalo takej pocty a uznania.

Spomenul som vtedy na slová jedného z najslávnejších českých spisovateľov Jaroslava Dietla, ktoré mi niekedy v sedemdesiatych rokoch minulého storočia napísal. Citujem doslovne: „Baví mě práca, když vidím, že to má smysl.“

Osobne som presvedčený, že aj moja odvedená práca na už bývalej Bani Mier, n. p., Nováky mala zmysel, keď si ju aj dnes po rokoch, teda v čase, keď sú už Hornonitrianske bane Prievidza, a. s., v súkromných rukách vedia kompetentní doceniť nielen darom bankého vozíka, ale tiež udelením Pamätnej medaily 100 rokov priemyselnej ťažby uhlia na Slovensku, ktorá mi bola odovzdaná v Prievidzi v roku 2010.

Uvedomujem si, že nie som jediný, kto v minulosti a určite aj v týchto časoch statočne pracoval a pracuje.

Mám však v tomto smere len jediné želanie, aby aj iní, a ak je možné, všetci boli aspoň morálne ocenení, keďže aj toto patrí v istom zmysle k podstate života, ako takého a napomáha okrem iného aj vzájomnej úcte človeka k človeku a dobrým medziľudským vzťahom.

Ak som vo svojej práci v bani dosiahol také úspechy, ktoré boli aj takto ocenené, tak sa to podľa mojej mienky udialo len preto, že som prácu v bani, ktorá bola ťažká a riziková, vykonával s láskou.

František BABUŠKA

*Skutočnosť, že nie sme spolu,
je najhoršia vec z najhorších,
a ten čas, keď sme spolu boli,
bol najkrajší a najlepší
zo všetkých časov,
ktoré sme spolu žili.*

† Dňa 30. júna uplynie šesť rokov čo nás navždy vo veku 69 rokov opustila moja milovaná manželka, maminka, babička

Anna BABUŠKOVÁ.

**Smútiaci manžel, dcéra Drahomíra a syn Ferko s rodinou
dakujú všetkým, ktorí na ňu spomínajú.**

PLÁN PODUJATÍ V MESTE

11. júla (utorok) Dado Nagy uvádza: Lubomír Feldek, básnik, spisovateľ, prekladateľ

Katarína Feldek Band + Žubrienky inštalatérky - predstavenie novej knihy Branislava Jobusa

film Bažant kinematograf: **OBEČNÁ ŠKOLA**

12. júla (streda) Bassband. Kontrabasové kvarteto hrá: W. A. Mozart, J. S. Bach, M. P. Musorgský, S. Wonder, S. Palúch, M. Comendant, P. Bodnár, L. Čekovská a i.

film Bažant kinematograf: **UČITELKA**

13. júla (štvrtok) „Krst“ knihy Únos: Ľuba Lesná, Iveta Radičová, moderuje Eugen Korda.

film Bažant kinematograf: **TEÓRIA TIGRA**

14. júla (piatok) Slovenskí herci vetrujú.

film Bažant kinematograf: **BABA Z LADU**

15. júla - Vrbovské vetry, hudobný festival - Mestský štadión

10. - 14. júla - Denný detský biblický tábor (CZ ECAV)

17. - 21. júla - Mestský detský letný tábor (mesto, ÚŽS)

22. júla - Hasičská súťaž O putovný pohár primátorky mesta Vrbové, Mestský štadión o 10.00 hod.

22. júla - Vrbovská pätnástka - Memoriál Štefana Kalužu, Beh zdravia Vrbovčanov na 5 km

5. augusta - MUFUZA, kultúrno-športové popoludnie, Mestský štadión 13.00 - 23.00 hod.

24. augusta - pietny akt pri pomníku padlých pri príležitosti výročia SNP, Námestie sv. Cyrila a Metoda o 15.00 hod.

29. augusta - kňazská vysviacka Ing. Andreja Kellera - Kostol sv. Gorazda

3. septembra - primície Ing. Andreja Kellera - Kostol sv. Gorazda

22. septembra - Dni mesta Vrbové

- oslava 50. výročia vyhlásenia Vrbového za mesto

- slávnostné zasadanie Mestského zastupiteľstva Vrbové

- oceňovanie Beňovského glóbus

- koncert Mgr. art. Ján Prievozník, Mgr. art. Janka Juríčková Bernáthová

- ľudová zábava

30. septembra - Jesenný vrbovský jarmok

Naši jubilanti v mesiaci júl 2017

- 60 rokov:** Daniela Hrnčárová
Dušan Šimončík
Anna Šimončíková
Viera Juricová
Emília Schönfeldová
Ing. Miroslav Beránek
Nadežda Sláviková
- 65 rokov:** Margita Sudorová
Oľga Bolechová
Vlasta Štefániková
Magdaléna Bajcarová
Ján Moravanský
- 70 rokov:** Anna Ranušová
Božena Belánska
Peter Stolárik
Anton Majkút
Pavla Matavová
Michal Domin
Miroslav Karlík
Alena Mašánová
- 75 rokov:** Sr. Valéria Mária Filová
- 80 rokov:** Ján Sýkora
- 81 rokov:** Mária Kochanová
- 82 rokov:** Viktor Kubran
- 83 rokov:** Margita Krúpová
František Zimmermann
Štefan Kalec
- 84 rokov:** Vincent Šimo
Božena Obuchová
- 85 rokov:** Eugen Bosák
- 86 rokov:** Jozefína Rakúsová
Mária Sabová
- 87 rokov:** Emília Lagová
Valéria Kureková
- 88 rokov:** Sr. Anna Zuzana
Cеровská
- 94 rokov:** Františka Prievozníková
Oľga Sedláčková

Srdečne blahoželáme!

Zost. -rb-

Medzinárodná firma, zaoberajúca sa výrobou dámskej konfekcie, prijme do svojho kolektívu (bývalé SOU)

vyučené krajčírky

vyučené v odbore, prax min. 2 roky

žehliarku bez praxe

Práca je jednozmenňá vo Vrbovom.

Termín nástupu ihneď.

V prípade záujmu, kontaktujte pani Danielu Škultétyovú,
Tel.: 0905 463 936
daniela.mekstone@gmail.com

Odišiel si od nás ticho ako sen,
zostala nám v srdci spomienka len...

† Dňa 7. júla uplynie už dlhých 5 rokov čo nás opustil syn, brat, švager a strýko

ROMAN BÚZEK.

S láskou spomínajú mama a bratia s rodinami.

Kto ste ho poznali, prosím venujte mu tichú spomienku..

-N-

*Tebe patrí spomienka,
až sa srdce chveje,
ten, čo blízky bol,
už tu s nami nie je.*

† Dňa 8. júla uplynie jeden smutný rok, čo navždy odišiel náš starostlivý manžel, otec, dedko, pradedko a priateľ

pán Vladimír BIELIK zo Šípkového.

S láskou a úctou spomínajú: manželka, syn a dcéry s rodinami, ako aj ostatná rodina. Venujte mu prosím tichú spomienku. Ďakujeme.

P2/1823/2017

Bolo sa na čo pozerať a čo obdivovať

Fotoreportáž z vystúpenia tanečného odboru
Cirkevnej základnej umeleckej školy sv. Gorazda Vrbové
v Dome kultúry 16. júna o 17.00 hod.

Foto PK

DEŇ:	DÁTUM:
SOBOTA	15.VII.2017
MESTO:	PRESNE:
VRBOVÉ	ŠTADIÓN
ZAČIATOK 13 HOD 14 MIN	

ČAS:	ÚČINKUJÚ
13:14 14:00	ABUSUS krst CD
14:00 14:50	SATÉNOVÉ RUKY
15:20 16:10	DOROTA NVOTOVÁ + KUBO URSÍNY + TALENT TRANSPORT
16:30 17:20	SLÁVNOSTNÉ OTVORENIE + VRBOVSKÍ VÍTAZI krst knihy ŽUBRIENKY INŠTALATÉRKY
17:20 17:50	VELKÁ VRBOVSKÁ
17:50 18:45	CHIKILIKITUA
18:45 19:15	FORMULA NULA
19:15 20:15	BILLY BARMAN
20:15 21:00	PLASTOVÁ MEGALUKOSTRELBA
21:00 22:15	STROMBOLI
22:45 23:40	ŠVIHADLO
00:00 01:xx	ZVA 12-28 BAND

Sprievodný program v dňoch 11. - 14. júla uverejňujeme na 3. strane

Oceňovanie žiakov vrbovských škôl 2017

Aj tento rok mesto Vrbové ocenilo žiakov vrbovských škôl, ktorí nás úspešne reprezentovali na okresných, krajských, celoštátnych i medzinárodných súťažiach. Stalo sa tak 20. júna o 13.00 a 14.00 hod. v kúrii M. Beňovského. Primátorka mesta Dott. Mgr. Ema Maggiová v krátkom príhovore vyjadrila vďaku oceneným, že cieľavedome rozvíjajú svoju osob-

nosť, a tak pomáhajú k napredovaniu našej spoločnosti. Jednotlivých nominantov predstavil vedúci spoločného školského úradu PaedDr. Patrik Kýška. Ceny (knihy) im odovzdala primátorka mesta spolu s predsedníčkou komisie kultúry, športu, mládeže a vzdelávania MsZ PhDr. Janou Miklášovou. Zaznel i krátky umelecký program, ktorý pripravili žiaci CZUŠ sv.

Gorazda vo Vrbovom pod vedením učiteľky Daniely Grančarovovej. Elleni Kepková a Timo Bartovic sa predstavili hrou na klavíri. Na záver všetkým poďakovala Predsedníčka Komisie kultúry, športu, mládeže a vzdelávania PhDr. Jana Miklášová. Celé podujatie moderoval vedúci útvaru kultúry PhDr. Lubomír Bosák.

PK

V minulých dňoch mesto Vrbové osadilo v parku na Námestí slobody neďaleko pamätníka Beňovského svet dve fontánky a jednu v fontánku areáli Beňovského kúrie, pred budovou Gymnázia J. B. Magína. Iste prispievajú k spríjemneniu pobytu na týchto miestach a k osvieženiu počas horúcich letných dní.

mm

Žiaci objavujú Poľsko

Po desaťmesačnom „draní školských lavíc“ je koniec školského roka dobrou príležitosťou pre žiakov, ale aj ich učiteľov získať nové zážitky a skúsenosti formou exkurzií a výletov. Základná škola na Školskej ulici vo Vrbovom preto zorganizovala v dňoch 19. a 20. júna cestu za poznávaním niektorých významných historických pamiatok u našich severných susedov – v Poľsku.

Prvá zastávka zaviedla štyridsaťtri detí a ich štyroch pedagógov na miesto so smutnou minulosťou, do koncentračného tábora z čias 2. svetovej vojny Osvienčim – Brezinka. Ďalším cieľom exkurzie bola prehliadka krásneho historického mesta Krakov a jeho zámku Wawel. A v závere dvojdnového výletu ešte žiaci zostúpili do známej solnej bane Wieliczka. Zo všetkých miest si deti odniesli plno nových informácií, ale najmä mali možnosť naživo sa „dotknúť“ histórie, o ktorej sa učia v škole.

Za organizáciu celej vydatenej akcie ďakujeme našej vyučujúcej dejepisu Mgr. N. Vargovej a jej trom kolegyniam Mgr. S. Brnovej, Mgr. A. Kubišovej a Mgr. M. Sli-vanskej.

ZO ŽIVOTA ZO SZTP VRBOVÉ

Tohoročná jar prichádzala trochu kostrbato. Napriek tomu pripravila Základná organizácia Slovenského zväzu telesne postihnutých (ZO SZTP) vo Vrbovom niekoľko stretnutí, ktoré si užili všetci. Integrované deti s rodičmi, mládež, dospelí aj seniory. Sviatočný deň, 8. mája, patril deťom a mládeži. V sprievode rodičov opäť zavítali do Opatoviec pri Trenčíne na obľúbenú hipoterapiu. Jazda na známych koňoch im po dlhej zime pomohla zrevitalizovať svaly a nervový systém. Osviežením bol aj poldenný pobyt medzi domácimi zvieratami v príjemnom prostredí, ktorý nepokazilo ani zlé počasie. Hipoterapia sa uskutočnila zásluhou dobre vypracovaného projektu podaného na VÚC, ktorý ju celú finančne zabezpečil.

17. mája ZO SZTP pripravila v spolupráci s vedením mesta posedenie dospelých pri príležitosti Dňa matiek, spojené s tradičnou opekačkou. K sviatku matiek prišli zablahoželať aj primátorka mesta Mgr. Dott. Ema Maggiová, jej zástupca JUDr. Štefan Kubík a František Tahotný, predseda sociálnej komisie pri MsZ.

Vyvrcholením májových aktivít bol a traktívny zájazd do nevelkej obce Modrá, ktorá je časťou Velehradu. V Modrej sa nachádza areál Skanzen – centrum histórie a tradícií. Tvoria ho viaceré samostatné časti a predovšetkým je bezbarierový. A tak 29. mája to využili deti, vozíčkarí i slabšie chodiaci. Cieľom bol areál Živá voda – európsky unikát na pozorovanie sladkovodných rýb. Rybníkom, v ktorom žijú sladkovodné ryby aj našich vôd, prechádza pod hladinou v hĺbke 3,5 m 8 metrov dlhý a 3 metre široký sklený tunel, ktorý uvádza návštevníkov do sveta rýb. Nielen tých, ktoré stále žijú v našich vodách, ale aj vyhynutých, ako sú jesetrovité druhy. Medzi nimi je aj 2-metrová dunajská vyza. Bonbónikom bol úctyhodný 18-ročný 26 kilový kapor dlhý 120 cm, pomenovaný Jonáš. Veľmi sa nám to páčilo a zrejme i rybám, ktoré si nás zblízka

obzerali. Na brehu rybníka žijú ďalšie tvory: žaby, jašterice, vážky. Čo tu priamo nežije je vypreparované a vymodelované v príslušných priestoroch (vydry, bobri, vtáci atď.). Blízke stráne sú vysadené skupinami rastlín, krovín a stromov typických pre moravské biotopy.

Hneď vedľa Živej vody je Archeoskanzen. Predstavuje rekonštrukciu opevneného slovanského hradišťa z 9. st. (Veľká Morava). Jednotlivé stavby sú rekonštruované podľa skutočných archeologických názorov z okolitých osád pri Starom Meste (časť Uherského Hradišťa). Nájde sa tu typy opevnenia, zrubových domov, polo-

zemnic, remeselníckych dielní, zásobné jamy, kniežací palác a ďalšie. Areál dopĺňa kamenná replika Kostola sv. Jána, ktorý je typovo blízky nášmu Kostolu sv. Margity v Kopčanoch a z rovnakého obdobia a ešte stále stojí. V skanzene sa natáčal v roku 2013 film Cyril a Metod – Apoštoli Slovanov, v ktorom rolu kniežaťa Rastislava stvárnil Milan Bahúl. Film premietala aj Slovenská televízia. Videoprojekcia častí filmu s komentárom je stálo

súčasťou expozície v kniežacom paláci.

Zaujímavý výlet bol ešte predĺžený krátkou prehliadkou Baziliky Nanebovstúpenia Panny Márie vo Velehrade.

Aktivity ZO SZTP v 1. polroku boli dovršené 9. júna stretnutím integrovaných detí pri príležitosti MDD. Akože ináč, spojené s opekačkou a prevkapaním. Prevkapanie pripravili psovodi Dušan Michalec a Dávid Pavlíček z Kynologického klubu vo Vrbovom. P. Michalec so svojím Usírom, 4-ročným belgickým ovčiakom malinois a p. Pavlíček s 2-ročným dobermanom Alexom predvedli ukážky z výcviku športovej kynológie. Poslušnosť psov deti

očarila a zážitok ešte znásobila prítomnosť Usírovho syna, polročného šteňaťa Isíra, ktorý sa radosťou vrhol do šantenia s deťmi. K šanteniu sa pridali aj oba veľké psy a ochotne reagovali na pokyny „mladých“ psovodov. Obidvom pánom patrí veľké poďakovanie za to, že mali pochopenie pre integrované deti a dali im chvíle radosti a šťastia. Deň detí, ktorý sa skutočne vydaril prišla pozrieť aj pani primátorka so zástupcom a obdarovala deti veľkým nanukom.

Za úspešné podujatia ZO SZTP ďakuje VÚC a vedeniu mesta Vrbové, ktoré sponzorstvom na ne prispelo. Veľké poďakovanie patrí členkám výboru ZO, ktoré podujatia nezištné a obetavo organizujú a pripravujú.

-el-

2. Michael legit.	Julius. Machäus Michael Cathol. Csecho Maria Catholica.	m. Causap. in Verbo.	Julian Michael, Brandajsky Anna.	11. Anton, Fritsch Coop. Katak
7. Catharina	Mego Paulus Catholicus,	Colon.	Csecho Georgius,	Comar

Záznam vrbovskej matriky z 2. júla 1840 o narodení, resp. pokrstení Michala Macháča.

Vrbovčan Michal Macháč - osobnosť peštianskych Slovákov

Nazvali ho „druhý Palárik“

Vždy sa našli osobnosti, ktoré sa aj v cudzine snažili zachovať slovenské národné a duchovné dedičstvo. Napriek tomu o mnohých týchto aktéroch máme len skromné správy. Len bádáním v dobových dokumentoch dokážeme rozšíriť svoje poznatky o nich. To je aj prípad Michala Macháča, ktorý patril v poslednej tretine 19. storočia medzi opory peštianskych Slovákov a pre jeho zásluhy ho historik a muzeológ Ľuboš Kačírek (* 1971), ktorý sa zaoberal vo svojom výskume životom peštbudínskych Slovákov uvedeného obdobia, apostrofoval titulom „druhý Palárik“. Aj po dlhej dobe od jeho smrti si teda zaslúži, aby bol v úcte a pamiatka na neho sa udržovala.

Jeho aktivity sú ako-tak zdokumentované. Doteraz však nebolo objasnené jeho rodinné zázemie, ani pôvod. To je už minulosťou. Vďaka intuícii sa nám podarilo zistiť, že Michal Macháč je vrbovský rodák. V schematizmoch sa síce správne uvádza dátum jeho narodenia (1. júl 1840), ale bez miesta. Iní bádatelia, ktorí tento zdroj nevyužili, sa uspokojili len s rokom jeho narodenia, aj to nie presným. Vyrátali ho odpočítaním veku od roku úmrtia. Tým došlo k skresleniu (1841 namiesto 1840).

Vrbovská matrika, v ktorej sme po Michalovi Macháčovi pátrali, nás informuje, že skutočne 2. júla 1840 bol vo Vrbovom pokrstený krakovianskym kaplánom Antonom Fríčom (1808 - 1870) človek tohto mena, syn vrbovského halenárskeho majstra Michala Macháča a Márie, rodenej Čechovej. Za krstných rodičov mal Michala Gulána a Annu Brandajskú. Ďalším bádáním sme zistili, že jeho matka Mária si vzala Michala Macháča (1811 - 1860) 23. apríla 1833 vo Vrbovom už ako vdova po Jánovi Nižnanskom. Okrem Michala (1840 - 1885), ktorým sa tu zaoberáme, mali s novým manželom

aj ďalšie deti - Máriu (* 25. 1. 1835); Katarínu (* 5. 11. 1837); Annu (* 26. 6. 1844), Jozefa (* 4. 9. 1846) a opäť Katarínu (* 9. 5. 1850). Identitu hľadanej osoby nám presvedčivo dokazuje skutočnosť, že Michal Macháč, o ktorom vieme, že bol istý čas banskoštiavnickým kaplánom, v tejto hodnosti krstil vo svojom rodisku 29. septembra 1864 dcéru stolára (*arcularius*) Alexeja Fugeltona a Márie, rodenej Čuvicekovej, Františku.

Torzovité záznamy o živote Michala Macháča sa nám podarilo poskladať do pomerne súvislej biografie.

Ako už vyplýva z predchádzajúceho, mladý Vrbovčan sa rozhodol pre kňazskú dráhu. Príslušné filozofické štúdiá absolvoval podľa všetkého v Trnave a potom ho ako vynikajúceho študenta poslali na štvorročné teologické štúdiá do Viedne (1859 - 1863), kde bol chovancom Pazmanea. 27. júla 1863 ho v Ostrihome za kňaza vysvätil arcibiskup a kardinál Ján Krstiteľ Scitovský (1785 - 1866), ktorý sám bol slovenského pôvodu. Spolu s ním boli ordinovaní Michal Bogisich z Pešti, Justín Janiš, Alojz

Kofrani z Tomášikova, Július Lehocký z Malého Rakova, narodený v Novom Meste pod Šiatrom, Anton Lováky z Budína, Július Morbicer (Moháry) z Pešti, Alojz Raditsits (Radichich, 1837 - 1897), neskorší farár v Mohore a Vrbovke, Ferdinand Wagner z Budmeríc, Ján Váradý, Ignác Hradil z Moravy, potom farár v Pukanci, Štefan Petrik (1839 - 1875) zo Slavnice a Florián Vagač zo Starej Turej, z nich prinajmenšom poslední traja sa národne angažovali.

Macháčovou prvou kňazskou stanicou sa stala už zmienená Banská Štiavnica. Tam ako kaplán mohol uplatniť svoje jazykové schopnosti, lebo v tom čase sa v meste pri pastoračii využívala nielen slovenčina, ale i nemčina a čiastočne i maďarčina. Podobne to bolo i na ďalšom jeho pôsobisku - v Pešti, kde na poste jedného z kaplánov vo Farnosti sv. Terézie, založenej v r. 1777, zotrval až do svojej predčasnej smrti.

Bola to náročná práca vo veľkomestskom prostredí, kde okrem starousadlého, hlavne nemeckého obyvateľstva, sa usádzali ľudia z celého Uhorska, vo veľkom počte práve Slováci, či už prechodne, alebo natrvalo.

V schematizmoch sa od začiatku 19. storočia ako tamojšie pastoračné reči uvádzajú nemčina, maďarčina a slovenčina. Napriek tomu o uspokojenie duševných potrieb našich krajanov nebolo primerane postarané, ba najzodpovednejší za túto oblasť ich nemali záujem riešiť.

Collegium Pazmanianum vo Viedni, skrátene známe ako Pazmanium. Bol to seminár pre študentov z Uhorska. Založil ho kardinál Peter Pázmaň a po ňom dostal svoje meno. Uhorskí biskupi sem posielali najnadanejších študentov. Z Vrbovčanov to boli okrem Michala Macháča aj Ján Baltazár Magin (1681 - 1735), Juraj Obermajer (1808 - 1880) a Pavol Jantausch (1870 - 1947). Na snímke vľavo refektár (jedáleň) Pazmanea.

Starobylá Banská Štiavnica - prvé pôsobisko Vrbovčana Michala Macháča.

Vypuklo sa to prejavilo po úmrtí slovenského biskupa Štefana Moyzesa (1797 - 1869). Vtedy - 2. augusta 1869 - v peštianskom Kostole sv. Terézie slúžil tamojší prepošť-farár Šimon Klempa, uvedomelý Slovák, spolu so svojim kaplánom Macháčom a moravským kňazom Dr. Rupertom Přechtelom za neho zádušnú omšu. Slovenskú kázeň mal mať práve vdp. Macháč, ale arcibiskup Ján Šimor (1813 - 1891) ju zakázal. *Slovenské noviny* informovali, že po ukončení obradu „ubieral sa zástup von, kde dostával vysvetlenie a hromžil i nadával násilnému a nekresťanskej ukrutnosti“.

Napriek uvedenému Vrbovčan Macháč podporoval so svojim princípom zavedenie pravidelných slovenských bohoslužieb v Kostole sv. Terézie. Podarilo sa to vďaka petičnej akcii miestnych Slovákov vedenej predstaviteľmi národného hnutia, tzv. *Novej školy*. Sv. omše so slovenským spevom a kázňou sa začali konať v roku 1870 a vydržali niekoľko desaťročí. Dobové dokumenty uvádzajú slovenčinu ako tretiu pastoračnú reč vo farnosti až do konca existencie Uhorska. Nemčinu, ktorej dlho patrilo prvenstvo, maďarčina vytlačila na druhé miesto.

Michal Macháč vyvíjal tiež úsilie o založenie slovenskej katolíckej ľudovej školy, prípadne aspoň slovenskej triedy.

L. Kačirek o ňom píše: „Dnes je to už neznáma osobnosť národného hnutia, v prvej polovici 70. rokov (19. storočia) však nechýbal takmer pri žiadnom národnom podujatí v meste.“ Bol i členom Slovenského speváckeho spolku v Pešti, založeného v roku 1871, ktorý mal bohužiaľ len krátke trvanie. Vdp. Macháč nezanechal ani ďalšie svoje vzdelávanie. Od r. 1875 figuroval ako *bakalár posvätej teológie* (SS. *Theol. baccalaur.*) Bibliograf József Szinnyei (1830 - 1913) zaradil o ňom krátke heslo do svojho diela *Magyar írók élete és munkái* (*Život a dielo uhorských spisovateľov*). V rokoch 1867 - 1868 prispieval do nového časopisu *Egyházi Lapok* (*Cirkevné listy*), ktorý redigoval Peter Hatala (1832 - 1918) z Palárikova.

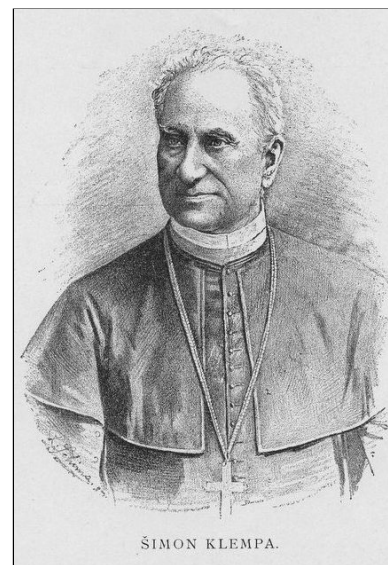
Zomrel 3. februára 1885 vo veku nedožitých 45 rokov. Budapeštianske nedeľné noviny - *Vasárnapi Ujság* 8. februára zaznamenali, že zomrel obľúbený duchovný otec. Ako sme zistili, pochovaný na cintoríne vo Vrbovom, kde sa zachoval aj jeho náhrobok.

L. BOSÁK - P. KÝŠKA

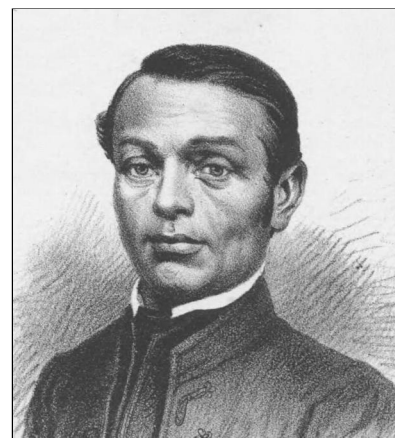
Kostol sv. Terézie Avilskej v Budapešti, v časti, ktorá sa nazýva Terézváros, po slovensky Terezín, resp. Tereziov. Začali ho stavať v r. 1801 ako Kostol Duchu Svätého. Jeho titul zmenili v r. 1822 z rozhodnutia kardinála Alexandra Rudnaia. Pričelie zdobí od roku 1811 kamenná socha patrónky chrámu, ktorú vyhotovil slovenský sochár Vavrinec Du-najský (1784 - 1833), rodák z Lubietovej. Práve s týmto kostolom je spojené takmer dvadsaťročné účinkovanie vrbovského rodáka Michala Macháča. A aj vďaka nemu a jeho princípovi Šimonovi Klempovi sa tu desaťročia popri nemeckých a maďarských bohoslužbách konávali aj bohoslužby slovenské.

S Budapešťou boli v minulosti späté osudy desiatísícov Slovákov. V súčasnosti ich ostala malá hrstka. Pamiatky na nich však v meste nachádzame na každom kroku. Hned dve dvojjazyčné pamätne tabule pripomínajú pamiatku Macháčovho „šéfa“ Šimona Klempu, ktorý sa venoval peštianskym Slovákom najprv v mestskej časti Jozefov a potom v Terezíne, spolu celé polstoročie. Na snímke tabuľa z Jozefova. Druhá je osadená v Kostole sv. Terézie (na dolnej snímke).

Pre zástupy Slovákov, ktorí hľadali okolo druhej polovice 19. storočia lepšie existenčné podmienky v rýchlo sa rozvíjajúcom Peštibudíne, neskoršej Budapešti, bolo šťastím, že práve vtedy tam účinkoval Šimon Klempa (1811 - 1903), človek veľkej autority a že s ním spolupracovali také osobnosti ako bol Vrbovčan Michal Macháč.

Macháčovým predchodcom na kaplánskom mieste „nemeckej“ fary v peštianskom Terezíne bol aj ďalší významný Slovák - spisovateľ, dramatik a organizačný pracovník Ján Palárik (1822 - 1870). Známy je napríklad veselohrou *Zmierenie alebo Dobrodružstvo pri obžinkoch*, ktorú ako poslednú napísal v Pešti.

Celoslovenský XVII. výtvarný salón znevýhodnených detí

Mohutné, farebné a voňavé lány, maľbné zákutia, čistý svieži vzduch a príroda na dosah ruky. Aj takto sa dá v skratke opísať život na vidieku. Práve vidiek bol témou Celoslovenského XVII. výtvarného salónu znevýhodnených detí, ktorý tradične organizuje Spojená škola Vrbové. Téma dediny je stále aktuálna a veľmi blízka i našim deťom, čo preukázal počet výtvarných prác. Do súťaže sa zapojilo 62 škôl a školských zariadení, ktoré vytvorili a zaslali 246 krásnych farebných diel. Žiaci Spojenej školy vo Vrbovom prispeli najväčším počtom prác v celej histórii výtvarného salónu, vyrobili až 42 dielok. Vybrať najkrajšie z nich pre odbornú porotu (Jozef Vrbovský a Mgr. Michaela Kutná) i detskú porotu (Adriana Drnáková, Michaela Niznerová, Lucas Jan Kadlečík) nebolo vôbec jednoduché. Nakoniec sa však porota zhodla a pani riaditeľka Mgr. Darina Babničová vyhlásila výhercov.

V kategórii starší žiaci sa umiestnili: Viktória Bibiana Valicová (ŠZŠ Krupina), Viktor Kalman (SŠ-ŠZŠ Senica), Vanesa

Rafaelová (SŠ Zlaté Moravce). Ceny detskej poroty získali: kolektíva práca Kravička Matilda (SŠ Topoľčany), Viktória Horňáková (SŠI Humenné), Ružena Popíková (SŠ Pavlovce nad Uhom).

V kategórii mladší žiaci sa umiestnili: Niňa Ligáčová (SZŠ Čadca), Oliver Sedlák (SŠ Vrbové) a Milan Tretina (SZŠ Martin). Cenu riaditeľky Spojenej školy Vrbové získali: Luboš Chorvatovič (SŠ – ŠMŠ Vrbové), Danko Lakatošová (SŠ – SZŠ Komárno), Karolína Heribanová (SŠI Topoľčany). Z diplomu sa tešili i Jana Šulíková (SŠ Vrbové) a Lucas Jan Kadlečík (SŠ Vrbové). Všetkým oceneným ešte raz srdečne gratulujeme!

Po slávnostnom otvorení výtvarného salónu a príhovoroch p. uč. Chudej, pani riaditeľky Mgr. Dariny Babničovej a pani Mgr. Lubice Jakobovičovej sa deti Spojenej školy predviedli v krásnom programe, ktorým všetkých návštevníkov vtiahli do prostredia čarovného vidieka. Program bol skutočne veľmi bohatý.

Starší i mladší žiaci zatancovali

tradičné ľudové tance, zaspievali ľudovú pieseň Dedinôčka, zarecitovali báseň a videli sme aj divadelnú dramatizáciu. Vystúpenia sa zúčastnili i naši najmenší, ktorí sa predstavili ako maličký zvierací orchester. Všetky vystúpenia boli ocenené obrovským potleskom. Po krásnom kultúrnom dopoludní, bolo pre všetkých zúčastnených pripravené bohaté pohostenie. Ďakujeme a tešíme sa opäť o rok!

Mgr. Alexandra HLAVÁČOVÁ

Letný detský tábor

**Mesto Vrbové
a Základná organizácia
Únie žien Slovenska
vo Vrbovom zorganizujú
v dňoch 17. - 21. júla
mestský Letný detský tábor
so stravovaním,
celodenným programom
a výletmi. Poplatok 30 €**

Záujemcovia sa môžu hlásiť
na sekretariáte
Mestského úradu vo Vrbovom.

Využívajte služby

MESTSKEJ KNIŽNICE VRBOVÉ

prevádzka počas prázdnin:
pondelok - piatok 12.00 - 16.00 hod.

Dovolenka v knižnici

V dňoch 24. júla - 11. augusta čerpanie dovolenky.

Katolíci slávilí sviatok Božieho Tela

Vo štvrtok 15. júna slávila Katolícka cirkev Sviatok Najsvätejšieho Kristovho Tela a Krvi, ľudovo nazývaný aj Božie Telo. Svätú omšu vo vrbovskom Kostole sv. Gorazda celebraval vrbovský farár ICLic. Daniel Lukačovič. V tento deň sa po svätej omši na mnohých miestach konajú tradičné eucharistické procesie – sprievody s Najsvätejšou Sviatosťou v monštrancii. Aj v našom meste každoročne dobrovoľníci z radov veriacich vytvorili zo zelene, kvetov a domácich devocionálií oltáriky. Veriaci v procesii na čele s kňazom nosením monštrancie s kúskom premeneného chleba ulicami obcí a miest symbolicky oznamujú svetu tajomstvo Ježišovho Tela a Krvi, na ktoré sa pri každej svätej omši premieňa chlieb a víno. Eucharistický sprievod sa postupne zastavuje pri štyroch oltárikoch symbolizujúcich štyri svetové strany. Sprievod ulicami obcí a miest chce naznačiť Božiu ochotu a ústretovosť aj voči tým, čo ho nepoznajú. Deti na znak svojej úcty a lásky k Bohu rozsyávajú na cestu lupienky kvetov.

S týmto sviatkom sa viaže aj viacero ľudových múdrostí našich predkov, napríklad: „Ak je na sviatok Božieho Tela dážď, aj žatva bude daždivá“ alebo „Suchý deň na Telo Pána sľubuje veľa sena“ alebo „Jasný deň na Telo Pána vždy poteší hospodára“.

text a foto: **Mgr. Matúš OPATOVSKÝ**

Vrbovčan Lukáš Čmehíl prijal diakonát

V sobotu 10. júna v Katedrále sv. Jána Krstiteľa v Trnave udelil arcibiskup Trnavskej arcidiecézy Mons. Ján Orosch diakonskú vysviacku Vrbovčanovi Lukášovi Čmehílovi. Bohoslovec touto vysviackou prijal najnižší stupeň kňazského svätenia s poslaním hlásať Božie slovo a oprávnením vykonávať niektoré liturgické obrady (vysluhovať sviatosť krstu, rozdávať sväté prijímanie, vykonávať pohrebné obrady).

Lukáš Čmehíl sa narodil 26. apríla 1989 v Piešťanoch. Po absolvovaní základnej školy vo Vrbovom navštevoval Strednú odbornú školu technickú v Piešťanoch. Po zložení maturitnej skúšky na strednej škole pokračoval vysokoškolským štúdiom katolíckej teológie na Rímskokatolíckej cyrilometodskej bohosloveckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Pred piatym ročníkom študijne prestúpil na Cyrilometodskú teologickú fakultu Univerzity Palackého v Olomouci.

Do diakonského rúcha ho obliekol správca vrbovskej farnosti, farár ICLic. Daniel Lukačovič. Obetné dary priniesli k oltáru v slávnostnom sprievode vrbovskí mládežníci vo vrbovských krojoch. Na slávnostnej vysviacke sa zúčastnili mnohí vrbovskí farníci. Nového diakona prišli do Trnavy pozdraviť a zablahoželať mu k prijatiu diakonátu aj zástupcovia mesta Vrbové.

Z rozhodnutia trnavského arcibiskupa Mons. Jána Oroscha bude dp. Lukáš Čmehíl od 1. júla 2017 diakonsky účinkovať a pastoračné skúsenosti získavať vo farnosti Hlohovec.

Foto: archív L. Č., text: **Mgr. Matúš OPATOVSKÝ**

Aj deti zo Spojenej školy Vrbové mali slávnosť prvého sv. prijímania

Dňa 17. júna v Kostole sv. Martina vo Vrbovom jedenásť detí zo Spojenej školy Vrbové prvýkrát prijalo Pána Ježiša do svojich srdiečok. Na toto prvé sväté prijímanie naše deti s láskou pripravovali na hodinách náboženstva katechétky Mgr. Silvia Kleinová a učiteľka Mgr. Miroslava Plozseková. Duchovný otec, farár ICLic. Daniel Lukačovič, nás všetkých povzbudil, aby sme tieto deti s porozumením prijímali na bohoslužbách a tešili sa, že aj oni môžu mať plnú účasť na svätej omši.

Rodičia detí zo srdca ďakujú všetkým, ktorí prispeli k dôstojnému priebehu tejto veľkej slávnosti.

Zuzana KRAMÁRIKOVÁ

Oznamuje čitateľom Hlasu Vrbového, že jeho ďalšie číslo vyjde 27. júla 2017.

ZO ŠPORTU

Futbalový turnaj žiakov a prípraviek O pohár mesta Vrbové

V sobotu 17. júna sa konal prvý ročník súťaže vo varení kotlíkových špecialít spolu s futbalovým turnajom žiakov a prípraviek pod záštitou mesta Vrbové, OBZ Trnava a MFK Vrbové. Zúčastnilo sa 9 tímov v dvoch vekových kategóriách:

a) prípravky ročník 2005 – 4 tímy

1. PFK Piešťany
2. MFK Vrbové
3. TJ Družstevník Chtelnica
4. TJ Slovan Ostrov

b) žiaci ročník 2002 - 2004, 5 tímov

1. MFK VRBOVÉ
2. ŠK 2011 Pečeňady
3. OŠK Veselé
4. OŠK Prašník
5. TJ Družstevník Chtelnica

Vyhodnotení a peknými cenami odmenení boli vo svojich kategóriách najlepší hráč turnaja, brankár a strelec. Každý zúčastnený športovec dostal pre spomienku medailu a tričko. Ceny odovzdávali: primátorka mesta Vrbové Dott. Mgr. Ema Maggiová a za OBZ Trnava pán Galbavý. Rozhodovali Miroslav Záhurancík a Libor Šašo. Súčasne prebiehala **súťaž vo varení kotlíkových špecialít**. Široká verejnosť mohla okoštovať guláše, kapustnicu ale aj ostrokyslú dobrotu. O poradí rozhodli naozaj iba milimetre, keďže všetky jedlá chutili výborne. 1.

miesto obsadil BB tím, 2. miesto Gurmánske šialenstvo a 3. miesto Vrbovské kádre. Vynikajúce špeciality sa rozdelili medzi návštevníkmi podujatia a tak mohli všetci oceniť kvalitu a jedinečnú chuť kotlíkových dobrôt. O zábavu pre najmenších sa postarala Lenka Záhorcová, ktorá celú akciu moderovala s tímom mladých animátoriek. Deti si mohli skúsiť svoju šikovnosť na prekážkovej dráhe, v hode na presnosť, v kreslení, pretahovaní lanom a veľa iných aktivitách. Samozrejme snaha detí bola odmenená prezentom. Celé vydarené podujatie si určite zaslúži svoje ďalšie pokračovanie a už teraz sa tešíme na ďalší ročník.

Podujatie podporili: mesto Vrbové, oblasťný futbalový zväz Trnava, MFK Vrbové, Rekreačné strediská Slovakia.

BRSC

Zapojili sa do kampane Do práce na bicykli

Aj Vrbovčania sa zapájajú do kampane Do práce na bicykli, o užitočnosti ktorej sa rozpisovať netreba. Ich tím Morí jazdci, ktorí tvoria Jozef Hesko, Marián Spaček, Jozef Bukovčák a Lubomír Remenár, získal v r. 2015 2. miesto vďaka najazdeniu 1560 km a v roku 2016 víťazstvo najazdením 1730 km. Boli ocenení diplomami, ktoré podpísal piešťanský primátor Miloš Tamajka, MBA.

-rb-

Cykloturisti vo Vrbovom

Informujeme občanov, že v sobotu 24. júna sa v čase od 8.00 do 18.00 hod. uskutočnilo cykloturistické podujatie „KARPATY TOUR“, so štartom a cieľom v Trnave, ktorého 112-kilometrová trasa viedla aj cez naše mesto.

-rb-

Zomrel sochár so vzťahom k Vrbovému

9. júna zomrel vo veku nedožitých 80 rokov významný slovenský sochár Emil Venkov, ktorý sa okrem komornej tvorby venoval veľkým realizáciám do architektúry a pamätníkovým monumentom. Narodil 22. augusta 1937 v Sofii. Študoval na Akadémii výtvarných umení v Sofii a na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave. Od roku 1988 žil v Pezinku. Vo Vrbovom je jeho pamiatka zhmotnená v monumentálnych plastikách sv. Cyrila a Metoda a reliéfe sv. Gorazda, ktoré sú umiestnené v Kosotle sv. Gorazda.

-rb-/mk

